

Huvudman

Nordanstig kommun

kommun@nordanstig.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bergsjö skola i Nordanstigs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordanstigs kommun att senast den **fredag den 14 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, skolplikt och rätt till utbildning, betygssättning gällande notering i betygskatalog då det saknas bedömningsunderlag samt anställning av rektor på entreprenad. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Nordanstigs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Nordanstig kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till elevhälsoteamet ska rektorn se till att det startas en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar gällande elever i årskurserna 7-9 som inkommit till rektorn under perioden 22 mars till 1 juni 2024 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna

dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

2. Rektorn ska se till att starta utredningar avseende eleverna 9, 10, 11, 12 och 14:s (elevförteckning aktbilaga 7) behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningar har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
3. För varje utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 1 juni 2024, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Samtliga beslut gällande åtgärdsprogram som fattats för elever i årskurserna 7-9 under perioden 22 mars - 1 juni 2024 ska ges in till Skolinspektionen i samband huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska särskilt redovisa när beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram fattats för eleverna 5 och 6 (3 kap. 9 § skollagen).
4. Säkerställ att beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång endast fattas om det finns underlag i form av en utredning som ger stöd för åtgärden och dess omfattning. Se även till att det av beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som gjorts från timplanen och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt att besluten innehåller en klagörande motivering. Huvudmannen ska inkomma med samtliga beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden 22 mars – 1 juni 2024 för elever i årskurserna 7-9 samt särskilt redovisa beslut efter utvärdering av åtgärden för eleverna 25 och 28 (3 kap. 7, 9, 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen samt 32 § förvaltningslagen (2017:900)).

Skolplikt och rätt till utbildning

1. Rektorn ska se till att de bakomliggande orsakerna till frånvaron samt om förutsättningarna är uppfyllda även behov av särskilt stöd utreds för i vart fall eleverna 7, 13 och 24. Utredning av orsaker till frånvaro ska göras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Dokumentation i form av en redogörelse över den kartläggning som genomförts och den bedömning som gjorts rörande de bakomliggande orsakerna till frånvaron för respektive elev ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Om även en utredning rörande behov av särskilt stöd initierats för någon eller några av eleverna ska det särskilt anges (7 kap. 19 a § skollagen).
2. Se till att rektorn anmäler till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro inletts. Huvudmannen ska dokumentera hur många anmälningar om frånvaro som rapporterats till huvudmannen gällande elever i årskurserna 7-9 under perioden 22 mars –1 juni 2024. Denna

dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a och 22 §§ skollagen).

3. Huvudmannen ska se till att det för eleverna 1, 17, 18, 19, 20, 23 och 26 vidtas åtgärder som bedöms nödvändiga för att eleverna ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång. Åtgärderna ska ha sin utgångspunkt i en utredning om frånvaro och vid behov en utredning om särskilt stöd som genomförts. Om kompletterande utredningsåtgärder bedöms nödvändiga ska sådana utredningsåtgärder vidtas. En sammanställning över insatser som vidtagits för respektive elev under perioden 22 mars – 1 juni 2024 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a, 21 och 22 §§ skollagen).

Betygskatalog

1. Se till att rektorn säkerställer att betygsättningen sker enligt författningarnas krav där beslut om betyg, även i de fall det saknas bedömningsunderlag, dokumenteras på föreskrivet sätt i betygskatalogen. Signerad betygskatalog för årskurs 7 vårterminen 2024 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning (3 kap. 14 § skollagen, 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) samt 9 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)).

Anställning av rektor

1. Upphör med att överlämna rektorsuppdrag på entreprenad (2 kap 9 § och 23 kap. 2, 9 och 10 §§ skollagen samt Lgr 22 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra studietid och extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:9764) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Bergsjö skola i Nordanstig kommun våren 2024. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bergsjö skola följer gällande bestämmelser om extra studietid, extra anpassningar, särskilt stöd, skolplikt och rätt till utbildning, utformning av betygskatalog gällande beslut om att inte sätta

betyg samt anställning av rektor. Tillsynen har inriktat sig på verksamheten i högstadiet, årskurserna 7-9.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat betygskatalog för årskurserna 7-9 höstterminen 2023 samt uppgifter om vilka högstadieelever som är föremål för särskilt stöd och åtgärdsprogram. Myndigheten har även begärt in uppgifter om elever med problematisk skolfrånvaro.

Vid skolbesök den 23 januari 2024 har myndigheten genomfört intervjuer med elever och undervisande personal i årskurserna 7-9 samt begärt in kompletterande dokumentation i form av åtgärdsprogram för sex elever. Intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn samt en biträdande rektor har genomförts digitalt den 29 respektive 31 januari 2024. I samband med intervjun med rektorn har kompletterande dokumentation begärts in i form av den blankett som används av undervisande personal för att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd till elevhälsan, skolans frånvarorutin samt en frånvarokartläggning (en del av utredning av frånvaro på individnivå som genomförs av lärare).

Skolinspektionen har även begärt in kompletterande yttrande från huvudmannen rörande hemkommunens ansvar för elevers rätt till utbildning samt de två senaste utredningarna av särskilt stöd som genomförts för elever på högstadiet, anställningsavtal avseende rektorstjänst samt avtal mellan Nordanstigs kommun och konsultföretag rörande rektorstjänst.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror i den elevförteckning (aktbilaga 7) som myndigheten har sammanställt. Elevförteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare uppges att om lärare uppmärksammar att extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev anmäls utredningsbehov av särskilt stöd till elevhälsoteamet där rektorn ingår. Anmälan sker på en särskild blankett. Lärare berättar att det är tydligt vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd då det är blanketten som används.

I intervju med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att den anmälningsblankett för särskilt stöd som lärare refererar till inte alltid resulterar i en utredning av särskilt stöd. Anmälningsblanketten kan även ses som en anmälan om konsultation. Elevhälsan uppger att det är elevhälsan och rektorn som avgör om en anmälan från lärare är en anmälan om särskilt stöd eller inte. När anmälningsblanketten inkommer till elevhälsan diskuteras elevärendet och det kontrolleras om lärare prövat anpassningar i klassrummet innan det startas en utredning om behov av särskilt stöd. Utredningen inleds med en pedagogisk kartläggning som speciallärare genomför tillsammans med lärare. Det aktualiseras även samtal med elev och vårdnadshavare. När kartläggning är genomförd sker en pedagogisk bedömning av elevens behov av särskilt stöd.

Rektorn uppger att när en pedagogisk kartläggning genomförts och skolan kommer fram till att en elev inte är i behov av särskilt stöd upprättas ett beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram genom notering i skolans digitala system och det sker en muntlig återkoppling till vårdnadshavare. I intervju med elevhälsan uppges att vissa pedagogiska utredningar mynnar ut i att elever erhåller stöd i mindre grupp utanför klassrummet under en begränsad period, något som bedöms utgöra en extra anpassning. När åtgärden utvärderas kan det bli aktuellt att utreda stödbehovet vidare.

Elevhälsa, rektorn och lärare uppger att om en utredning visar att en elev bedöms i behov av särskilt stöd fattas det beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram upprättas.

Lärare, elevhälsan och rektorn berättar att åtgärdsprogram utvärderas kontinuerligt utifrån det datum för utvärdering som anges i åtgärdsprogrammet. Rektorn och representant för elevhälsan berättar att efter en utvärdering fattas nytt formellt beslut om åtgärdsprogram. I intervju med elevhälsan uppges att det är rektorn som ombesörjer att vårdnadshavare får ta del av åtgärdsprogram. I intervju med rektorn framkommer att det vanligtvis är rektorn eller representanter för elevhälsan som ser till att vårdnadshavare får ta del av beslut som fattats efter genomförd utredning.

Nedan redovisas några exempel på vad som framkommit kring enskilda elever;

I intervju med lärare framkommer att det finns elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterier för kunskaper eller de betygskriterier som gäller, elever där lärare bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga. Lärare berättar att anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd aktualiserats för elev 14. I intervju med elevhälsan bekräftas att anmälan om utredning av särskilt stöd aktualiserats men en utredning har inte startats. Av betygs katalog framgår att elev 14 inte klarade godkänt betyg i sju ämnen och att det saknades bedömningsunderlag i ett ämne höstterminen 2023.

I intervju med elevhälsan bekräftas att anmälan om särskilt stöd aktualiserats för elev 9 men en utredning har inte startats. Av betygs katalog framgår att eleven inte klarade godkänt betyg i sju ämnen och att det saknades bedömningsunderlag i fem ämnen höstterminen 2023.

I intervju med lärare framkommer att elev 10 har omfattande svårigheter i skolsituationen. En lärare berättar att utredningsbehov av särskilt stöd signalerats till klassläraren. Av betygs katalog framgår att eleven inte klarade godkänt betyg i åtta ämnen höstterminen 2023.

I intervju med elevhälsan framkommer att anmälan om särskilt stöd inte aktualiserats för elev 11 men det har förts diskussioner kring elevens svårigheter i svenska. Av betygs katalog framgår att eleven bland annat inte klarade betygskriterier i svenska som andraspråk höstterminen 2023. På fråga om eleven är i behov av studiehandledning på modersmål svarade representant för elevhälsan att representanten inte vet om så är fallet även om representanten känner till att studiehandledning efterfrågats.

I intervju med lärare framkommer att elev 12 har en läsförståelse som ligger i nivå med en elev i årskurs 5. Av betygs katalog framgår att eleven bland annat inte klarat godkänt betyg i svenska som andraspråk höstterminen 2023.

I intervju med lärare framkommer att utredningsbehov av särskilt stöd anmäls för elev 5. I intervju med elevhälsan framkommer att en pedagogisk kartläggning genomförts men det har inte fattats något beslut. Eleven erhåller extra anpassningar. Av betygs katalog framgår att eleven saknar godkända betyg godkända betyg i sex ämnen höstterminen 2023.

I intervju med lärare framkommer att utredningsbehov av särskilt stöd anmäls för elev 6. Förhållandet bekräftas av elevhälsan som berättar att en utredning av särskilt stöd genomförts och eleven bedöms i behov av särskilt stöd men stödet har inte kommit till stånd. I intervju med rektorn framkommer att elevens vårdnadshavare "tackat nej" till särskilt stöd.

I intervju med lärare framkommer att det är rektorn som fattar beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Lärare berättar att beslutet kan ha sin grund i olika orsaker. Ett exempel är att ämnen plockas bort om en elev inte orkar hela skoldagar. Lärare berättar att ämnen då kan plockas bort utifrån hur de ligger på schemat även om det utgör ett undantag. I intervju med elevhälsan uppges att nuvarande rektor "är emot anpassad studiegång" men åtgärden har till exempel

använts som ett led i att arbeta med frånvaro genom kortare skoldagar eller en ledig dag under veckan. Elevhälsan berättar att en elev (elev 28) inte deltog på lektioner i ett ämne varför det ansågs lika bra att anpassa bort ämnet. I intervju med rektorn uppger rektorn att rektorn blev övertalad att fortsatt anpassa bort ämnet för eleven. Rektorn berättar att rektorn är tveksam till åtgärden. Av betygs katalog framgår att elev 28 når betyg i samtliga ämnen höstterminen 2023 undantaget det ämne som anpassats bort.

Representant för elevhälsan berättar att elev 25 har en ledig dag i veckan av medicinska skäl. I intervju med rektorn uppges att beslut om anpassad studiegång för elev 25 i sin helhet framgår av elevens åtgärdsprogram. Rektorn berättar att rektorn inte anser att det är bra att anpassa studiegången på det sätt som gjorts för eleven men beslutet är taget innan rektorn påbörjade sin anställning. Av elevens åtgärdsprogram framgår inte vilka ämnen som berörs av den anpassade studiegången, det uppges enbart att eleven är ledig från skolan en specifik veckodag.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygs kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning att eleven ska ha möjligheter att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas bland annat 32 § förvaltningslagen. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klagörande motivering om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Av utredningen framgår att elevhälsan och rektorn avgör om det ska startas en utredning om en elevs eventuella behov av särskilt stöd trots anmälan om utredningsbehov från lärare. En anmälan om utredningsbehov ska resultera i en utredning men en utredning kan i vissa fall göras snabbt och enkelt. Att utredning inte alltid startas utgör en brist.

Skolinspektionen kan konstatera att utredningsbehov av särskilt stöd anmälts för i vart fall eleverna 9 och 14 utan att en utredning startats. Skolinspektionen bedömer vidare att det framkommit sådana uppgifter att en utredning borde initierats avseende i vart fall eleverna 10, 11 och 12. Utredningen visar att eleverna uppvisar omfattande svårigheter i skolsituationen och eleverna når inte betygskriterier i flera ämnen. Endera har utredningsbehov signalerats eller behov diskuterats men utredning har trots bristande måluppfyllelse över tid inte

aktualiserats. Att utredning om särskilt stöd inte alltid startas trots att förutsättningarna för en sådan utredning är uppfyllda utgör en brist.

Skolinspektionen bedömer även att det utgör en brist att skolan inte alltid tar ett formellt beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram, utifrån den bedömning som skolan gör av elevens stödbehov. Det gäller i vart fall eleverna 5 och 6.

Skolinspektionen konstaterar även att det finns brister i skolenhetens hantering av beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Två exempel är beslut om anpassad studiegång för eleverna 25 och 28. Det framgår inte vad som ligger till grund för beslutet om att anpassa bort ett helt ämne för elev 28. I beslut om anpassad studiegång för elev 25 saknas helt uppgifter om vilka avvikelser som gjorts från timplanen eller de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Skolinspektionen bedömer därtill att det saknas klagörande motivering till beslut om anpassad studiegång. Det kan konstateras att beslut om anpassad studiegång för aktuella elever varken uppfyller skollagens eller förvaltningslagens krav på innehåll, utformning eller motivering av beslut vilket utgör en brist.

Skolplikt och rätt till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framkommer att lärare kontaktar vårdnadshavare via textmeddelande samma dag om en elev är frånvarande. Elever berättar att det även sker telefonsamtal hem vid hög frånvaro.

I intervju med lärare framkommer att det finns en rutin att följa och vid givna datum går ansvarig klassmentor eller klasslärare igenom frånvarostatistik samt sammanställer frånvaron på klassnivå. Det sker två gånger per termin. Lärare berättar att det finns två gränser som ska bevakas, hög frånvaro (15 procent) respektive extremt hög frånvaro (30 procent). Lärare berättar att rektorn får information om frånvaro på gruppnivå i samband med de avstämningstillfällena som aktualiseras men det kan även aktualiseras informationsutbyte mellan dessa tillfällen. Lärare berättar att vid 15 procents frånvaro startas en utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron även om det ofta redan dessförinnan ställts frågor till vårdnadshavare. Lärare berättar att det första steget i en utredning är att lärare svarar på frågor kring bland annat kontakten med vårdnadshavare. Det är sedan elevhälsan och rektorn som avgör om det ska ske någon vidare utredning eller inte. Lärare berättar att i samband med varje avstämningstillfälle får huvudmannen information om vilka elever som har mer än 15 procents frånvaro.

Representanter för elevhälsan uppger att frånvaro är och har varit ett bekymmer. I intervju med elevhälsan framkommer att några representanter är osäkra på om det finns rutiner för skolans arbete med hög frånvaro. En representant för elevhälsan uppger att det finns en frånvarorutin och första steget är kontakt med eleven och elevens vårdnadshavare eller hem. Målet är att ett samtal ska ske i ett tidigt skede innan frånvaron blir problematiskt. Redan i steg ett, när skolan känner en oro,

startas en utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron genom lärares kontakt med hemmet. I intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsan inte tar ställning till om en anmäld frånvaro är att betrakta som giltig eller ogiltig utan det kan aktualiseras i en orosanmälan till socialtjänsten. En representant för elevhälsan berättar att i steg fyra i rutinen kan samverkan med externa aktörer aktualiseras, i vart fall är det tanken. Representant för elevhälsan uppger att skolan brukar erbjuda vårdnadshavare eller föräldrar att själva söka kontakt med socialtjänsten då det är bättre än att skolan gör en orosanmälan. Elevhälsan uppger att åtgärder som kan aktualiseras för elever med problematisk frånvaro är samtal med kuratorn som försöker peppa elever. Elever kan också besöka studie- och yrkesvägledare för samtal och peppning kring studier och elever kan erbjudas mindre grupp eller stöd av speciallärare. Det kan också handla om att skapa relation mellan eleven och personal på skolan. I intervju med elevhälsan uppges att det inte går att utreda frånvaro eller behov av stöd för elever som inte kommer till skolan.

Av dokumentation samt intervju med lärare, rektorn och representanter för elevhälsan har följande framkommit kring enskilda elever;

Lärare berättar att elev 7 åker hem tidigare varje dag. Av dokumentation framgår att eleven vid ett avstämningstillfälle hösten 2023 hade 38 procents frånvaro. Av betygskatalogen framgår att eleven inte klarade godkända betyg i fyra ämnen och att det saknades bedömningsunderlag i ett ämne höstterminen 2023. I intervju med elevhälsan framkommer att det råder viss osäkerhet kring eleven men elevhälsan uppger att de inte erhållit någon anmälan från lärare och det har inte aktualiserats någon utredning kring eleven, vare sig kring frånvaro eller behov av särskilt stöd. I intervju med rektorn framkommer att nuvarande rektor inte varit involverad i diskussioner eller utredning kring eleven.

Av dokumentation framgår att elev 13 vid ett avstämningstillfälle hösten 2023 hade 40 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att eleven hade åtta icke godkända betyg och det saknades bedömningsunderlag i två ämnen höstterminen 2023. I intervju med lärare framkommer att eleven är anmäld till elevhälsan vid flera tillfällen men det pågår ingen utredning. I intervju med representanter för elevhälsan uppger speciallärare att hen inte vet om eleven är anmäld för utredning eller inte.

Lärare uppger i intervju att elev 1 har problematisk frånvaro. På frågan om de bakomliggande orsakerna till elevens frånvaro utretts svarar elevhälsan "delvis". Representanter för elevhälsan uppger att det är ett problem att elevens vårdnadshavare avbokar möten. Rektorn berättar att huvudmannen borde fått information om elevens höga frånvaro då skolan gjort en orosanmälan. Av betygskatalog framgår att eleven inte klarade godkända betyg i nio ämnen och att det saknades bedömningsunderlag i två ämnen höstterminen 2023.

I intervju med lärare framkommer att lärare inte har kännedom om de bakomliggande orsakerna till frånvaron utretts för elev 18 eller 19. I intervju med elevhälsan framkommer att eleverna är helt frånvarande och det saknas

kontaktvägar till både elever och vårdnadshavare. Elevhälsan berättar att flera ororosanmälningar aktualiserats och det skulle ske samverkan med extern aktör för ungefär ett år sedan men aktören dök aldrig upp på mötet. Representanter för elevhälsan uppger att de inte vet om det funnits skäl att utreda elevernas behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att de bakomliggande orsakerna till frånvaron inte utretts, eleverna har inte varit på skolan innevarande läsår. Rektorn uppger att det inte skett någon samverkan kring eleverna och varken elever eller vårdnadshavare är anträffbara. Av betygskatalog för höstterminen 2023 framgår att eleverna saknar betyg eller betygsunderlag i samtliga ämnen. Efter begäran om kompletterande uppgifter har huvudmannen uppgett att det inte funnits behov av samordning med andra aktörer kring aktuella elever samtidigt som huvudmannen uppger att "utredning slagit fast att eleverna måste följa skolplikten".

Av dokumentation framgår att elev 24 vid ett avstämningstillfälle hösten 2023 hade 58 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att eleven hade tolv icke godkända betyg, det saknades bedömningsunderlag i tre ämnen och avsaknad av notering i betygskatalog i ett ämne höstterminen 2023. I intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsan inte tror att orsakerna till elevens frånvaro utretts och det har ännu inte gått så långt att det funnits skäl att utreda elevens behov av särskilt stöd då eleven började vid skolan vårterminen 2023. Huvudmannen uppger elevens frånvaro anmälts till huvudmannen.

Av dokumentation framgår att elev 17 är föremål för särskilt stöd och placerad i särskild undervisningsgrupp. Vid avstämningstillfälle hösten 2023 hade eleven 86 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att eleven erhöll godkänt betyg i ett ämne, eleven hade två icke godkända betyg och i resterande ämnen saknades bedömningsunderlag höstterminen 2023. Då utredare frågar representanter för elevhälsan om de bakomliggande orsakerna till elevens frånvaro utretts uppger elevhälsan att familjen har kontakt med extern aktör men elevhälsan vet inte om eleven varit föremål för utredning hos extern aktör eller inte. Elevhälsan berättar att det sker kontinuerliga samverkansmöten och eleven möts upp när eleven kommer till skolan. Elevhälsan berättar att en period hade eleven högre närvaro men nu har frånvaron ökat igen.

I intervju med lärare uppges att elev 20 endast varit i skolan en dag under högstadiet. Vid avstämningstillfälle hösten 2023 hade eleven 100 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att det saknas bedömningsunderlag i samtliga ämnen höstterminen 2023. I intervju med elevhälsan framkommer att de inte hört något kring eleven. I intervju med rektorn uppges att eleven är placerad i särskild undervisningsgrupp och har ett pågående åtgärdsprogram. Rektorn berättar att personalen i den särskilda undervisningsgruppen "har koll på sina elever". Elever som är placerade i den särskilda undervisningsgruppen går igenom varannan vecka med specialpedagog online. Rektorn uppger att rektorn inte vet om någon annan profession från elevhälsan involverats i arbetet med eleven men för det fall andra professioner behöver kopplas in så sker det. Rektorn uppger att rektorn framöver vill att alla från elevhälsoteamet deltar på möte kring elever som undervisas i den särskilda undervisningsgruppen, om än inte vid varje tillfälle.

Av dokumentation framgår att elev 23 vid ett avstämningstillfälle hösten 2023 hade 53 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att eleven hade sex icke godkända betyg och det saknades bedömningsunderlag i två ämnen höstterminen 2023. I intervju med elevhälsan framkommer att eleven har problem med sitt mående. Rektorn uppger att vårdnadshavarna sjukanmäler eleven och att vårdnadshavare inte anser att frånvaron är ett så stort problem. Eleven kommer ofta för sent till skolan. Representant för elevhälsan uppger att det inte pågår någon insats för eleven annat än att eleven kan erhålla stöd i liten grupp, en extra anpassning. Rektorn berättar att det aktualiserats möte med vårdnadshavare och ett avtal har upprättats som innebär att eleven ska uppfylla sin del och närvara i skolan för att erhålla stöd. Av kompletterande dokumentation framgår att en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd initierats den 16 januari 2024. Av dokumentationen framkommer att eleven haft en omfattande problematisk frånvaro sedan årskurs 6.

Av dokumentation framgår att elev 26 vid ett avstämningstillfälle hösten 2023 hade 69 procents frånvaro. Av betygskatalog framgår att eleven hade fem icke godkända betyg och det saknades bedömningsunderlag i fyra ämnen höstterminen 2023. I intervju med elevhälsan berättar en representant att hen inte riktigt har koll på eleven medan annan profession uppger att hen pratat med eleven kring problematik utanför skolan. En orosanmälan har aktualiserats från skolans sida och elevhälsan uppger att skolan uppmanat familjen att söka externa insatser vilket familjen uppger att de gjort. Elevhälsans specialpedagogiska kompetens uppger att elevens behov av särskilt stöd inte utretts, i vart fall inte i närtid. I intervju med rektorn uppges att en utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron är startad och rektorn fick kännedom om elevens problematiska frånvaro i november 2023. Rektorn berättar att elevens frånvaro eskalerat och orsaken till frånvaron är elevens mående. Rektorn uppger att eleven, enligt vårdnadshavare, har kontakt med extern aktör. På frågan om skolan varit i kontakt med extern aktör svarar rektorn att hen inte tror det.

Huvudmannen uppger att Bergsjö skola anmält fem elever i årskurs 7-9 som innevarande läsår (2023/24) har upprepad eller längre frånvaro. Av ovan nämnda elever handlar det om eleverna 18,19, 24 och 26. Huvudmannen uppger att kommunen inte bedömt att det funnits skäl att samordna insatser för någon av dessa fyra elever. Huvudmannen uppger att kommunen utrett förutsättningarna för att förelägga vårdnadshavare till eleverna 18 och 19 att se till att eleverna fullgör sin skolgång och att utredningen slog fast att "eleverna måste följa skolplikten".

Dokumentet "Frånvarorutin" beskriver nio steg. Steg ett och två handlar om sammanställning av data. I punkt tre anges att elever som i sammanställd fil får beteckning "Utred" ska utredas enligt frågedokument "Utredning av frånvaro på individnivå". I steg fyra framkommer att underlag ska skickas till rektorn och i punkt fem uppges att för elever med frånvaro över 15 procent samt oro för måluppfyllelse så lyfts eleven i elevhälsomöte där åtgärder sätts in. I steg sex anges att rektorn ska redovisa till huvudmannen *antalet* elever vars frånvaro överstiger

15 procent, elever som har en frånvaro över 30 procent samt *antalet* elever med frånvaro över 15 procent i kombination med oro för måluppfyllelse. I punkt sju anges att för elever med en frånvaro över 50 procent lämnas utredningen till huvudmannen. I steg nio anges att "efter att all information är inlämnad till huvudmannen så analyserar ledningsgruppen resultatet och skapar aktiviteter kopplade till utvecklingsområden".

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 § skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Av 7 kap. 3 § skollagen framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till grundläggande utbildning i allmän skola.

Enligt 7 kap. 17 § första stycket skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Av bestämmelsens fjärde stycke följer att om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn, om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas för utbildningen i bland annat grundskolan, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt anmäls till huvudmannen.

I förarbetena till bestämmelsen framhåller regeringen att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro alltid måste baseras på elevens hela situation. Regeringen framhåller vidare att enligt Skolverkets allmänna råd (Skolverket, Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, s. 22) beror en elevs omfattande frånvaro ofta på en komplex situation med olika slags problem som kan röra både hem och skola. Många av orsakerna kan vara skolrelaterade och kräva åtgärder i skolan. Samtidigt kan hemförhållandena vara svåra och i vissa fall förekommer det att vårdnadshavaren inte bidrar till, eller på grund av sociala orsaker inte har möjlighet att se till, att eleven går till skolan. Det förekommer också att organisatoriska faktorer är orsaken till en elevs långvariga frånvaro. Exempel på detta kan vara brister i frånvarorapportering, låg grad av lärarkontakt, håltimmar, lärarbyten, brister i lärandemiljön eller otydlig ansvarsfördelning bland vuxna i skolan. Utöver dessa exempel nämner regeringen att det även kan finnas fall där vårdnadshavare medvetet håller barn borta från skolan, exempelvis vid en utlandsresa där eleven inte beviljats ledighet eller p.g.a. psykisk ohälsa. I vissa extrema fall kan det vara

fråga om hedersförtryck och att barnet blivit bortfört från landet (prop. 2017/18:182 s. 58).

I förarbetena framhåller regeringen vidare att frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. Som Skolverket påpekar kan det i vissa fall räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro. Den nya bestämmelsen föreslås inte innehålla några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

I 7 kap 21 § andra stycket skollagen anges att hemkommunen i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov ska samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen följer att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns brister i arbetet med att initiera samt skyndsamt och i tillräcklig omfattning utreda de bakomliggande orsakerna till elevers frånvaro. Detta leder följaktligen till brister i arbetet med att vidta åtgärder för att tillgodose elevers rätt till utbildning. Skolinspektionen konstaterar även brister i skyldigheten att anmäla till huvudmannen när en utredning av orsaker till en elevs frånvaro inletts. Att anmälan till huvudman inte aktualiseras när en utredning initieras kan ha ett direkt samband med att den frånvarorutin som används inte innehåller uppgiften om att en anmälan till huvudman ska ske så snart en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro initierats. Det i sig utgör en brist. Det är ett lagstadgat krav att en anmälan till huvudmannen aktualiseras så snart en utredning startas eftersom huvudmannen har ett särskilt utpekat ansvar för elevers rätt till utbildning. Huvudmannen ska säkerställa att ingen elev faller mellan stolarna och går miste om utbildning utan att lämpligt stöd och hjälp ges i varje enskilt fall. Det är också av vikt för det fall det framkommer att en vårdnadshavare inte uppfyller sin del av ansvaret att se till att eleven fullgör sin skolgång.

Skolinspektionen bedömer att utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron behöver genomföras för i vart fall eleverna 7, 13 och 24. Det handlar om elever med omfattande frånvaro, elever som inte klarar betygskriterier i flera

ämnen och där det framkommer att utredningar av de bakomliggande orsakerna till frånvaron inte aktualiserats.

Skolinspektionen konstaterar även att det finns flera exempel på elever där det är oklart om skolan överhuvudtaget vidtagit någon åtgärd eller där de åtgärder som hittills vidtagits inte varit tillräckliga för att vända elevernas frånvaro till närvaro. Det kan ha ett direkt samband med en otillräcklig utredning av orsaker till frånvaron. Det handlar i vart fall om eleverna 1, 17, 18, 19, 20, 23 och 26. Om de åtgärder som sätts in inte ger effekt måste skolan aktivt pröva nya åtgärder så att eleven så fort som möjligt ska öka sin närvaro och delta i undervisning. I detta kan ingå att komplettera utredningen av orsaker till frånvaron och det eventuella behovet av särskilt stöd. Skolan kan genomföra en samlad utredning av orsakerna till frånvaron och behovet av särskilt stöd så länge förutsättningarna för respektive utredning är uppfyllda. Skolinspektionen finner även skäl att framhålla vikten av att skolan i en utredning om frånvaro tar ställning till om frånvaro är att betrakta som giltig eller ogiltig eftersom det kan ha betydelse för vilka åtgärder som behöver sättas in för att vända frånvaro till närvaro. Vid normal sjukfrånvaro finns sällan skäl att ifrågasätta vårdnadshavares uppgifter men vid längre eller upprepad sjukfrånvaro kan det finnas skäl att efterfråga läkarintyg eller att elevens hälsotillstånd bekräftas av personal med relevant utbildning såsom sjukvården, skolläkare eller psykolog.

Skolinspektionen bedömer även att Nordanstigs kommun, som har det yttersta ansvaret för att elevers rätt till utbildning tillgodoses, behöver se till att samordning kommer tillstånd i elevärenden där det finns uppenbara och uttalade behov av samverkan. Att samverkan mellan skola och socialtjänst inte kommit tillstånd avseende till exempel eleverna 18 och 19 trots att skolan ser behov av sådan samverkan utgör en brist.

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygskataloger för årskurserna 7-9 höstterminen 2023. Där återfinns ett antal exempel på tomma fält där elever varken erhållit betyg A-E, F, streck eller annan markering.

I intervju med lärare uppges att en orsak till att ämnen saknar markering kan handla om elever som nyligen börjat på skolan där skolan ännu inte erhållit information från tidigare skola. En lärare uppges att det även kan förekomma så att uppgifter om betyg som överlämnats från en annan skola arkiverats men inte lagts in i betygskatalogen.

I intervju med rektorn nämner utredare från Skolinspektionen att det saknas beslut om betyg i betygskatalogen för till exempel eleverna 8, 29 och 30 höstterminen 2023. Rektorn uppges i intervju att dessa elever har låg närvaro samt att lärarna sannolikt inte förstått att de ska sätta streck när det saknas underlag för betyg.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

I 10 kap. 15 § första stycket skollagen anges att betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses både beslut att sätta betyg och beslut att inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

I Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) finns bestämmelser om hur betygs katalogen ska utformas. Av 9 § framgår att beslut om att inte sätta betyg enligt 6 kap. 19 § skolförordningen ska markeras med ett horisontellt streck.

Skolinspektionens bedömning

Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är det viktigt att betygs katalogen innehåller de uppgifter som den ska innehålla och att beslut att inte sätta betyg markeras på föreskrivet sätt med ett horisontellt streck. Att så inte alltid skett utgör en brist i Nordanstigs kommuns myndighetsutövning.

Anställning av rektor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att hen är anställd av Nordanstigs kommun. Skolinspektionen har tagit del av anställningsavtal mellan Nordanstigs kommun och rektorn. Av senast upprättat avtal daterat den 10 januari 2024 framgår att rektorn är tillsvidareanställd till och med den 30 juni 2024. Huvudmannen har därtill uppgett att kommunen även ingått ett avtal med ett konsultföretag rörande rektorstjänst gällande samma rektor som omfattas av först nämnda avtal. Denna uppgift, att kommunen ingått avtal med företag rörande rektorstjänst, har även framkommit via media.

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av avtalet mellan Nordanstigs kommun och det aktuella företaget. Av konsultavtalet framgår bland annat att företaget tillhandahåller rektorstjänst mot en bestämd ersättning där företaget fakturerar kommunen månadsvis. I avtalet återfinns även en klausul som rör rekrytering. Av klausulen framgår hur Nordanstigs kommun ska gå tillväga, samt vilket rekryteringsarvode som ska utgå, för det fall kommunen efter avtalstidens slut den 30 juni 2024, önskar rekrytera rektorn i fråga.

Rättslig reglering

Av 2 kap 9 § skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av 23 kap. 2 § skollagen framgår att med entreprenad avses i skollagen att en huvudman sluter avtal med någon annan om att denne ska utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt denna lag. Huvudmannen behåller huvudmannskapet för uppgifter som utförs på entreprenad. Ett avtal om entreprenad får endast slutas under de förutsättningar som anges i 23 kap. skollagen.

Av 23 kap. 9-10, 12 och 14-17 §§ skollagen framgår att inom grundskolan får endast uppgifter som inte är hänförliga till undervisningen överlämnas på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person. Under vissa förutsättningar får dock uppgifter som är hänförliga till undervisning överlämnas på entreprenad om de avser lovskola, modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet, undervisning i teckenspråk eller samiska eller integrerad samisk undervisning samt uppgifter som avser fjärrundervisning och distansundervisning.

Ett flertal av de uppgifter en rektor har att utföra är hänförliga till undervisningen, detta gäller inte minst rektors uppdrag som pedagogisk ledare (Lgr 22 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun tecknat avtal med ett företag som tillhandahåller en rektor vilket innebär att uppgifter som är hänförliga till undervisning överlämnats på entreprenad i strid med skollagens bestämmelser. Att kommunen upprättat ett anställningsavtal med rektorn föranleder ingen annan bedömning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Nordanstig kommuns verksamhet vid Bergsjö skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, skolplikt och rätt till utbildning, notering i betygs katalog när det saknas bedömningsunderlag för betyg och anställning av rektor. Det finns därför skäl att förelägga Nordanstig kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framgår att elever erbjuds att delta i läxhjälp två tillfällen per vecka och att varje tillfälle omfattar 60 minuter. Eleverna berättar att läxhjälpen är stadieindelas för högstadiet och anpassad så att elever som åker buss till skolan kan delta. Förhållandet bekräftas i intervju med lärare.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår bland annat att elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Av förarbetena framgår bland annat att den extra studietiden är undervisning som syftar till att elever ska få hjälp med läxor och annat skolarbete, och på det sättet ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper. Verksamheten kan också ge eleverna tillfälle att utveckla och använda olika inlärningsstrategier samt planera, genomföra och utvärdera sitt eget lärande (prop. 2021/22:111 s. 15-16).

Av förarbetena framgår även att det är gynnsamt för elever och fördelaktigt om verksamheten kan stadieindelas och den extra studietiden bör vara schemalagd och ges kontinuerligt. Det framgår vidare att huvudmän och skolor bör arbeta för att särskilt motivera de elever som har störst behov av att delta i studietiden. Det grundläggande syftet är att höja kunskapsresultaten och bidra till ökad likvärdighet, särskilt i fråga om att kompensera för elevers olika förutsättningar vilket lägger ett särskilt ansvar på huvudmän och skolor i arbetet med att uppmuntra till deltagande (prop. 2021/22:111 s. 19).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever uppges att lärare oftast hinner hjälpa alla elever som behöver hjälp i klassrummet.

I intervju med lärare framkommer att det finns många elever i behov av stöd i undervisningen. Lärare berättar att de ansvarar för att tillhandahålla extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen och ger som exempel

anpassat material, individuella genomgångar och tekniska hjälpmedel. Lärare berättar att det även finns möjligheter för elever att arbeta i mindre grupp under vissa lektioner i bland annat matematik och svenska. Lärare berättar att åtgärden, möjlighet att gå till mindre grupp, aktualiseras för elever först efter konsultation med elevhälsan. Lärare berättar att extra anpassningar dokumenteras digitalt så att personal kan se vilka anpassningar som aktualiseras eller har prövats. Lärare berättar att extra anpassningar utvärderas för att se om de ger effekt och uppger att lärare har stöd av elevhälsan i arbetet med extra anpassningar.

I intervju med elevhälsan bekräftas att elever i behov av mindre grupp kan erhålla sådant stöd under en begränsad tid vilket bedöms utgöra en extra anpassning.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Nordanstig kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson.

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även juristen Cecilia Skog medverkat.